

СВѢТЯЦА РИЗА

Живѣлъ нѣкога на земята беденъ старецъ. Живѣлъ си самъ самичъкъ. Нѣмалъ си нито котенце, нито кученце, нито каква и да е друга живинка вжщи, освенъ нѣколко бълшици, които не му давали мира. А бързивъ билъ този старецъ и, тѣй като нѣмало съ кого да се разговаря, приказвалъ си самичъкъ. Но колкото приказливъ билъ той, толкова и трудолюбивъ. Само че не можелъ да работи, ако не се кара на нѣкого за нѣщо. Започвалъ най-напредъ да се сърди на себе си, а после на въображаемитѣ си деца и внуци.

— Ха така, дърто, пери сега, търкай ризата, да ти дойде ума въ главата, — бърборѣлъ си той. — Тѣй ти се пада! Не биваше ли да се оженишъ, дорде е време! Сега щѣше да си имашъ бабичка! Кой ти е кривъ, дърто! А бабичката щѣше да те пощи, да те пере, да те кърпи. . . Глупава дъртешка главо! Я вижъ си ризата, на какво прилича! Кълчищена риза е то, не се пере лесно. А ако бѣше я изпрала бабичката, щѣше да грѣйне тя като слънце. А като си имашъ бабичка, ще си имашъ и синове, щерки. Хайде скоро на нивата, — ще имъ викнешъ! — Слънцето откога е изгрѣло! Ами ти ма, моме, какво се потривашъ, че не отидешъ на извора за вода! Ехъ, вие мързелановци! Снахо, прибири си децата, стига ми сж се прѣчкали въ краката!

И старецътъ започналъ наистина да чува детски викове, които все повече се усилвали и проглушавали ушитѣ му.

— Стойте мирно, детица! — сърдѣлъ се той на въображаемитѣ си внученца. — Какво сте се разкрѣкали като гарджета! Ей сега ще дойда да ви опъна ушитѣ. . . Нѣма ли да се разберете отъ дума! Ще обърна дебелия край.

И той започвалъ да удря ту съ едната, ту съ другата си костелива ржка ризата въ коритото: плясъ! плюсь! плясъ! плюсь! цапа! цапа! Удрялъ и викалъ, колкото му гласъ държи:

— Млъкте бре, вампири! Здравно мѣсто нѣма да остане по васъ! Нѣма ли да млъкнете! На на васъ! На! на! на!

А сиромашката риза се гърчела отъ болки въ коритото, обръщала се на грѣбъ, обръщала се на гърди, пѣшкала, охкала: „Охъ, боли, боли, дѣдо!“ Но дѣдото не искалъ и да знае. Най-после, капналъ отъ умора, той оставялъ ризата и сѣдалъ да си почине и да си изпуши една луличка тютюнъ.

Днесъ тѣй, утре тѣй, колко по я бялъ старецътъ, по-бѣла ставала, докато най-после започнала да грѣе като самото слънце и даже по-силно отъ него, защото грѣела и нощемъ. Не ставало нужда старецътъ да пали газеничето и да хаби виделото. Ризата тѣй добре свѣтѣла, че колкото и да били слаби очитѣ на стареца, той можелъ да различи пшеничното зърно отъ къклицата. Но най-хубавото било това, че гдето и да отидѣлъ старецътъ, все му свѣтѣло. Затова той нощемъ отивалъ въ гората за дръвца, нощемъ вжсалъ гжбки за чорбица, нощемъ берѣлъ коприва и киселець.